

23. april – svetovni dan knjige in avtorskih pravic

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) je leta 1995 v Parizu na predlog španske vlade razglasila 23. april za svetovni dan knjige in avtorskih pravic. Ob prazniku knjige v skoraj sto državah po vsem svetu praznujejo pisatelji, ilustratorji, založniki, knjižničarji, učitelji in bralci oz. vsi, ki imamo radi knjige. Dan je posvečen spoštovanju knjig in njihovih avtorjev, razširjanju in spodbujanju branja, založništva in zaščiti avtorskih pravic ter intelektualne lastnine.

Zakaj ravno 23. april?

23. aprila goduje sveti Jurij, ki je zaščitnik viteških redov, tabornikov, kmetov, rudarjev, lončarjev, sodarjev, ujetnikov, konjenikov, vojakov, popotnikov. Zamisel za ta praznik izvira in se zgleduje po tradiciji v Kataloniji, kjer so na Jurjevo združili več praznikov: tega dne praznujejo Katalonci že od petnajstega stoletja dan vrtnice (el dia de la rosa), od leta 1923 pa tudi dan knjige (el dia del libre). Ta dan si Katalonci po tradiciji podarjajo vrtnice in knjige – moški ženski vrtnico (simbol lepote), ženska moškemu knjigo (simbol znanja), vendar ta običaj ni omejen na zaljubljenca, ampak se tako obdarujejo vsi, ki se imajo pri srcu in se spoštujejo. Cene knjig so za praznik močno znižane, ob nakupu knjige vsak v dar prejme vrtnico.

Seveda pa je ta praznik tesno povezan s književnostjo. Tega dne so namreč leta 1616 svoje življenje in uspešno pisateljsko pot zaključili svetovno znani književniki Miguel de Cervantes, William Shakespeare in Inca Garcilaso de la Vega. To pa je tudi dan rojstva ali smrti številnih drugih priznanih avtorjev.

Tisoče prireditev in dogodkov, povezanih s knjigo, se ob tem prazniku odvije vsako leto. V Španiji priredijo »bralni maraton« iz Cervantesovega Don Kihota in španski kralj podeli Cervantesovo nagrado.

V Sloveniji smo dan knjig najprej praznovali en dan, nato tri, zadnja leta pa ga kot ena redkih držav v Evropi obeležujemo kar pet dni. Prireditve, ki se v tem tednu zvrstijo, se imenujejo Slovenski dnevi knjige. Vsako leto ob 23. aprilu UNESCO tudi razglasi svetovno prestolnico knjige, ki ta naslov nosi do naslednjega praznika. Leta 2010 je svetovna prestolnica knjige bila Ljubljana.

Posebna oblika obeleževanja svetovnega praznika knjige je Noč knjige, ki jo s številnimi dogodki v letu 2021 prirejamo že sedmo leto zapored tudi v Sloveniji.

Prisrčno vabljeni k praznovanju praznika knjige in sodelovanju v Noči knjige na naši šoli.

Žal vam po katalonskem zgledu knjige in vrtnice ne moremo podariti.

Prisrčno pa vas vabimo, da ob svetovnem dnevu knjige obiščete šolsko knjižnico in si kakšno čudovito knjigo za svojo dušo sposodite.

Zanimivo, poučno in prijetno druženje s knjigo in ob knjigi vam želimo.